

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 ft.)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyezög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyitlér soronként 40 fillér.

Kedd, március 15.

Március tizenötödikén.

Írta: Tanács József.

Kolozsvár, márc. 15.

Nemzeti történetünk fényes napjának emléke: »ó hajtva köszöntlek!«

Más a magyar itt most, óvatos és okos; bölcsen hallgat ha ütik, bécsi parancsra hajol s a magyar alkotmány is soknak már Hekuba!

Még ősszel a vándormadár költözésekor a nemzet reménye magasan szárnyalt s a nemzeti önállóság bűvös jövőjében bizakodott: már néhány nappal később, szeptember 16-án egy szó, mint a rideg fagy, letarolta szép reményeinek duzzadó virágait és a gyáva lemondás lett ur a nemzett felett. 56 év után, a tengernyi türes, szenvedés és megalázkodás jutalma: egy kábitó ütés!

Olmutz után: Chlopy! Beteljesült a költő szava: »Élni nem tudunk, de halni nem merünk!«

De ma mégse hangozzék a panasz!

Mert mi sugja meg egy napon a költőző madárnak kelet virányain, hogy itthagytott fészkeről a fényes napsugár leolvastotta már a zordon tél havát? Mi mondja meg egy napon a dermedt földkéreg alatt a szunnyadó magnak és gyökérnek, hogy a napnak életadó sugárai visszatérnek? Mi indítja hevesebb keringésre az ember szíve vérért egy napon, hogy agyának sejtei a tavaszi lég fuvallatával mozgékonyabbakká legyenek s a merészröptű gondolat fölszálljon az ég-boltozatáig? Mi az, a mi az eddig túrt bilincstől szabadulni készíti a honfit egy napon, hogy ajkán az eddig elfojtott szó és indulat gátat nem ösmerve, az emberi szabadság hangjait zengedezi?

Az angol nemzet szépművészeti muzeumban egy fenségesen bájos és megkapó kép bilincseli le a néző figyelmét, címe: Szekspir muzsája. Egy átszellemült égi nőalak mondja tollba a gondolatokba mélyedt költőnek utólrétegetlen remekait és füsteli lelki szemei előtt feledhetetlen alakjait: így áll a

nemzet géniusza minden magyar mellett egy napon, március 15-én és rajzolja előtte a nemzeti történet hőrszait; lelkeibe vési a nagyok hazafias szövegeit; idézi lelki szemeik elé a sok szenvedést; melyet a nemzet a szabadság megvédése miatt annyiszor túrni volt kénytelen. De felidézi lelkeiben azt a hatalmas népszózatot is, a mely e szent napon lerombolt minden akadályt, a mi a gondolatot, a szabad szót és emberi szabadságot korlátozta.

A nemzeti génusz lelkesítő szavára most is lángra lobban lelünkben a szabadság szent tüze és meghozzuk az emlékeztet oltárán e nap jelentőségének a tisztáldozatot, midőn a márciusi szellőben vídámam lengő lobogók alatt ünnepi arccal gyülekezünk az Isten szabad ege alá: meghallgatni a nemzet ifjú pacistáit és felvonulunk a díszhelyekre: meghallgatni a nagyidőket átél sások lelkes visszaemlékezéseit. Azonban az eredendő bűn csakhamar erőt vesz a nemzetben: a fellobogott tűz csak szalmaláng, mely egy nap alatt lelohad; az ereken csergedező piros vér káposztalé lesz; a szív rugalmas szövete megkövesül; a hang dörgése suttogássá fajul s a lelkesedés tényében ragyogó szemek csillagai elhomályosulnak, hogy aludja lesújtó álmát a nemzet egy évig; míg a génusz biztató szavára a márciusi szabad lég érintésére: Phoenixként új életre kél ismét — egy napig!

A gondviselés pedig minden más nemzetek között kiválasztotta a magyart abban is, hogy azon a napon rázhatta le bilincseit, a mely napon Róma huszonhárom nemes fia egy Julius Caesart áldozott a szabadságnak. Nem az 1789. július 14-iki vérbe fojtott Bastille lerombolásán kezdte a magyar az ember szabadságtól bezonygatóitani, hanem vér és siralom kíséret nélkül vivta ki, a mi jog és emberi. A nemzet génusza költözött Petőfi, Kossuth porhüvelyébe s azok által szólt a nemzethez, hogy szenté avassa március 15-ét.

E nagyoknak szellemei, a névtelen félisteneknek a tejutban lakozó árnyai töltik meg íhlettel ma is a polgárok lelkeit s a nagyok emlékezetével szenteljük meg március 15-ét.

Habár a napsugár ugyanoly szög alatt szórja reánk sugarait, mint most egy éve és akkor is egykoron; bár a keleti szellő Rodostó, Nikomedia szent rögeit megcsókolván ér ide és simítja végig arcunkat; bár délen a fecske, daru meg a golya kicsiny szívében a szülőföld viszontlátásának vágya most is csak úgy ébrednek: a szellő, a napsugár, a visszatérő madár mégsem azt a népet találja itt, melyet a Kárpátok övezte sikon, halmokon és völgyeken az ősszel itthagytott. Más most itt minden ember, a vig honfidal bánatosra változott.

De mégis zengjen a dal! A „Talpra magyar!” szava hasson fel az égig! Hadd tudja meg a napsugár, a játszi szellő s a visszatérő madár, hogy ha most nem is az a lelkes nemzet mutatkozik, a melyet ősszel itt hagytott; hanem is az a bátor nép üdvözl meleg szeretettel, midőn megérkezik: volt egy nap az idén is, midőn levette rabszolgá köntösét, a bágyadt szemekben meleg tűz ragyogott; a szó merészebb, a hang áthatóbb vala és a chlopy-i „s o h a” kegyetlen rideg szavát tülharsogta a rónán és bérceken felhangzó magyar soha: „Rabok többé nem leszünk!”

— Ünnepeljünk ezért március 15-én.

Mert ez fog adni reményt a nemzet jövőjén aggódojobbjainknak; ebből látják, hogy az idők méhében elrejtve él a régi láng és kifőrt majd ellenállhatatlanul, midőn majd nem a mai napok lesütött fejű magyarja, hanem a Nagy Lajos; a Hollós Mátyás, a Rákóczi, a Kossuth magyarja lép elő a nemzet génuszának szavára és a zugó erdőben, az ég zengésében, a zivatár sivatásában e nagy szellemek magyarjai lelkének háborgását fogjuk látni és hallani; a bus lemondás helyett pedig fel

fog hangzani az a nagy riadó, a melyben kikáltjuk az egész világnak, hogy a magyar ezután nem egy erőtlenségben tengődő gyáva néptörzs, hanem egy erős, öncélú, szabad és független nemzet akar lenni.

Addig is, míg a magyarnak Wienben parancsolnak, míg ez a nemzeti kétlakiság megszűnik, míg a „Talpra magyar!”, a „Veszélyben a haza!” halottbresztő hangja újra végig dörög a türelmes hon felett: őrizzük meg a rozsdától régi hű kardunkat és mivel magunk kimondtuk, hogy karjaink erőtlének, most csak szent zsolozsmákat küldünk a magyarok Istenéhez, de ez is a legszelidebb legyen:

„Isten! Adj hazánk felett,
Tisztán kéklő szép eget;
Partjain Tiszának, Dunánaknak
Áldva szálljon felleged!”

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Express tudósítás. —

Budapest, márc. 14.

Fél 11 órakor még alig egy pár ember lézengett a folyosón, úgy hogy mikor az elnök megnyitotta az ülést, a padok üresen ásitotak.

Hiába nyomkodták a jegyzők a csöngetők márványgombjait, a képviselő urak csak nem akartak összecserélni. Jakabffy Imre mégis megnyitotta az ülést abban a reményben, hogy a szóárakat meghallgatására ennyi ember is elég. De Szederkényi Nándorban feltámadt a régi idők kedves emléke:

— Nem vagyunk tanácskozásképes számban! — mondotta szeliden.

Jakabffy lektüldte a jegyzőt, szám-lálják meg a követeket. Kötött, hogy negyvenhárom vannak. Így hát az elnök lassan elmondta a bejelentéseit. Majd rátértek a napirendre. A néppárti Csernoch János volt az első szónok.

Csernoch János: A néppárt nevében megnyugvással veszi tudomásul a miniszterelnöknek azt a nyilatkozatát, hogy az ex-lex alatt összegyűlt adótarozások befizetésére minden könnyítést meg fog adni a kormány. Kéri azonban, hogy késedelmi kamatot, mely a közigazgatási bíróság döntése szerint ugys törvénytelen, az ex-lex idejére ne szedjenek. Magát az indennitást

nem szavazza meg, mert a kormány iránt a legnagyobb mértékben bizalmatlan.

Hosszasan bírálta a kivándorlási törvény végrehajtását, melyben éppenséggel nem takarékosan jártak el, mikor egy angol társasággal szemben kötelezettséget vállalt a kormány arra, hogy évenként harminezer kivándorlót szállíthasson. Megtörténhetik, hogy a konkurencia miatt az angol társaság nem jut kivándorlókhoz és ebben az esetben a kormány óriási összeget lesz kénytelen fizetni a hajózársaságnak. Nem bízik a kormányban azért is, mert a közigazgatás megújításának azt a munkáját, melyet Szell megkezdett, Tisza nem akarja folytatni, sőt rendre el is bocsátotta a Szell éra főispánjait. Bizalmatlan a kormány iránt azért is, mert Tisza iparkodott még a törvényhozó testületet is hatalmába keríteni és magának alárendelni. Ez a magyarázata annak is, hogy Apponyi az elnöki székből eltávolították. Apponyi nagy hibát követett el azzal, hogy csak az erőszakoskodók kezdetekor lépett ki a szabadelvűpártból; már akkor kellett volna kilépnie, amikor látta, hogy Tisza a kilenc-bizottságot megcsönkítette. Azt mondja Apponyi, hogy egyelőre megmaradt a szabadelvűpártban, mert nem akarta azt a látszatot kelteni, hogy az obstrukciónak tápot ad. Nos, ezt a gyanút egy sem kerülte el, mert mindenkit, aki ellenzéki volt, ugys meggyanúsítottak azzal, hogy obstrukciót, vagy legalább is támogatja az obstrukciót. Nem fogadja el a javaslatot pártja nevében sem.

Holló Lajos hosszabban reflektált Tisza parlamenti beszédjére s azt mondta, hogy Tisza gróf nemcsak az apja rendszert kopizálta, hanem eszköze annak a bécsi szellemnek a Hoiszer generalis szellemének, aki azt mondta, hogy a magyarokkal engedménnyel soha csak erőszakkal lehet dúlőre jutni. Azután nagy általánosságban jogokért való küzdelem szükségességéről és majd azt mondta, hogy a parlamenti tárgyalás folytonos rendőri felügyelet alatt van, mert ha az ellenzék bármikor oltat tesz, a mi a miniszterelnöknek nem tetszik, az azonnal eljő az ő erőszakkal való fenyegetésével és indítványával. Határozati javaslatot nyújt be, melyben kimondatni kéri, hogy a Ház addig ne szavazza meg az 1904. első négy hónapjára kért indennitást, a mig az 1903. évi költségvetés elintézte nincs.

Bedőházy János arról beszél, hogy a törvényhozás jogáról nagyon zavaros fogalmak vannak már a közvéleményben. Ha pusztán a többségre támaszkodva ki lehet mondani az erőszakra azt, hogy az szigorú törvényesség, akkor itt már nem a törvény uralkodik, hanem a többség zsarnokosodik és a jogerőzt kivesztett az emberekből. A javaslatot nem fogadja el.

Elnök: Jelenti, hogy a főrendiházban elfogadták az unjoncjavaslatot, valamint a képviselőháznak azt a határozatát, hogy a tiszt vizsgálatokról, a katonai öngyilkossá-

TÁRCA.

Mese az erdő fáiról.

Írta: Révai Károly.

Őszbe hattyúló nyári alkonyon.
Hűs szélről zúgott belül a vadon;
Viharra hajló felleg járt az égen,
S a rengetegre ráfékdűt sötétlen.
A törpe bokrok, ifjú csemeték
Aján megáradt suttogó beszéd;
Remegve bujtak tövéhez egymásnak,
Égekbe nyúló egy-egy óriásnak,
Kik egytől-egyig büszke, ősi fák,
S hivatkoznak törzsük ingaták.

Zúgott a szélvész bús, emésztő hével,
Sötét szándékúnyos gyilkos ösztönével;
Recsegve omlott lomb, galy erre erre-arra,
Mint áldozat az elikkadt avarra;
S a héjjafosztott ágak összetépvé,
Mint meztelen kar meredtek az égre.
A szakadékok mormoltak a patak,
Egy harsonázó, zengő zuhatag,
S dobált le a sziklatörmeléket,
Rombolva mindent, mint egy régitélet.
Egyszerre csönd lett.

A fák szivverése,
S a rengeteg sóhajló lélekzése
Szállt ringatózva, csöndesen alá,
S a völgy fuvalma visszasirotta reá.
Sápadt arcával megjelent a hold,
Ezüst sugára lágyan ráhajolt
Az óriás fák koronáira,
Mint egy szerelmes, suttogó ara;
S sugáiraival csókot osztva szét,
Gyógygátat a fáknak sebhelyét.

S a néma csöndben megszólalt az Ur:
»Mitél álltok olyan búsan, szótlanul?
Ma ítéletet tartok én a földön,
Ős századoknak jóslatát betöltöm.
Feleljetek: ki? hogyan élte át,
Hunyó időknek végtelen sorát?»

A fák suttogva néztek össze mind,
Aztán vajdó, mely csönd lett megint.

Az óriás tölgy földig meghajolt,
S az Ur szavára válaszolva szólt:
»Órjás hajóknak voltam árboá,
Szegény hajósok mentő oszlopa;
Mikor a tenger háborogva zúgott,
A pusztulástól árbocom kiúszott,
S a gyöngye embert partra szállította,
Ne hulljon nedves szemfedő reá!«

Utána a bükk ajka nyílt beszédre,
Ki társalan állt, cselező magányban:
»Uram! Volt egyszer dalias idő,
Életem kelt egy egész temető,
Mit úgy neveztek: Magyarországi földje,
Hó lángjaimmal melegedtemek;
Sok megfagyott szív dobbant uj erőre,
S az élet útján ment tovább, előre!»

Aztán a jávor hangja csendült lágyan,
Ki társalan állt, cselező magányban:
»Uram! Volt egyszer dalias idő,
Életem kelt egy egész temető,
Mit úgy neveztek: Magyarországi földje,
Hó lángjaimmal melegedtemek;
Sok megfagyott szív dobbant uj erőre,
S az élet útján ment tovább, előre!»

Megszólalt sorban a nyár és a kőris,
Hasznára voltak a világnak ők is;
A fűz s rakottya hitvány lomja mellett,
Sok ifjú pásztor vallott hő szerelmét.

S most égre nyúló fenyő állt elő,
Hatalmas törzse oly kevélykedő;
Megrázta fényes tűneik sörényét,
És illetéknép kezdte el beszédét:
»Karácsonyestén, angyalok között,
Lombom aranyos fénybe öltözött;
És hogy ne menjon törzöm veszendőbe,
Siket koporsót gyalultak belőle.
Meg aztán egyszer, — régei volt nagyon, —
Bűtő faragtak ácsok Aradon;
Ott is megálltam dicsőnem helyem,
De ez nem érdem, ugy-e istenem?»

... S az Ur meghatva így szólt csöndesen:
»Ne legyen soha szenvedésed többé!

Ama bitóért áldott légy örökké,
Örökkön-örökké!...

Diana homloka.

Es a pókok.

Írta: Zsoldos László.

Ablakomon bemosolygott az isteni napfény, világosszürke, széles, átlátszó sávban szűrődve át a tiszta ablaktüveg, migem megakadt a tulsó fal tövében, a téglavörös ágyiakarón, mely most olyan színű lett a tavaszi sugár csókja alatt, mint a parázs. Elnéztem a betűző fényásvót és mert hiszen oly bolondos képzetem vannak, szinte úgy képzeltem, mintha egy szeles fiatal leány nevetne be hangtalanul az ablakon, a honnan nem tud elszógni, mert finom, hosszú, fehér shawlija — az ágyamra tűző napsugár — megakadt a szobámra s fogva tartja. És szerettem volna odaszógegni a shawli csücskét valahová, hogy a szeles ifjú leány örökre foglyom maradjon és mosolyával sohase menekülhesen ablakom elől; mert, óh, szerettem ezt a leányt, a ki az élet, a poézis, a ragyogó tavasz!

Diana, az én kicsi, szép hugom megütötte odaát a zongorát (mert úgyi kell a restjét, különben egy hangot se préselsz ki belőle) s a dallamos zene ütemeire itt rézszerűtlenül, a mennyezet szögletéből kezd szaporán leereszkedni hálójából az én kőből fölnevelt pók, a kinek egyenest azért adtam szállást magamnak, hogy kitapaszta-ljam rajta az ő élete módján és cselekedetein az igen tisztelt embereket.

Az embereket tudniillik maguk-magukon vajmi bajos kiösmerni, mivel hogy az emberek ravaszok és hazudnak; az állat azonban, a ki pedig éppen úgy él, mint nagy vetélytárs, az ember, nem hazudik, hanem őszintén s a maguk ós alakjában látatja magát mindenben közös jó tulajdonságait és hibáit. A pók tehát — én Károly tekintetes urnak neveztem el — a zongoraszóra sietve leereszkedett a magasból s aztán asztalom fölött alig félméter-

nyire megállott; és mint a ki módfelett jól érzi magát, lassan s bizonyos előkelő lustasággal himbálózni kezdett.

— Szépen játszik? — szólítottam meg mosolyogva — értven a célzást a billentyűket nyomorgató Dianára, odaát, a tulsó szobában.

Károly ur, a tekintetes, lassan intett a lábával, mintha rábólintana, hogy: »igenis, tisztelt ur, az ön huga nagyon szépen játszik!«, — s azzal tovább hallgatta — élvezettel — a félbemászó dallamot.

En zsebreavágoti kézzel pihenttettem a szemem a pók, miközben egyszerre csak furcsa kérdés támadt az agyamban.

— Hogy lehet az, — adtam előszóban is nyilvánulást annak, a mit gondoltam — hogy lehet az, hogy maga, tekintetes ur, ennyire szereti hallgatni idelelt a zenét, — ami tudvalevőleg igen érdekes valami, — holott odafont egy szivja ki szegény, hálójába került legyeknek a véré, mint egy uszoris? Más szóval...?

Hirtelen az ajkamra csaptam és elhallgattam, mert egyszerre világosan állt előttem, hogy mi emberek is ilyenek, sőt még ilyenek vagyunk.

A pók és a kiszivott vérű légy, mint valami varázsűtőre, emberi alakot öltött magára, s egy igaz történet jutott eszembe.

Egy szép aranylegyet — Ipszilón kiszasszonyt — a ki a »világot jelentő deszkákön dongott, hálójába kerített egy fiatal pók, a ki szépen kivastalt nadragót viselt és olyan drága, szép hálót szőtt az aranylegyeknek, hogy egyszer csak azon vette észre magát, hogy ő maga is légy lett és kétségbeesetten vergődik Károly tekintetes ur, az uszoris-pók hálójában. Az uszoris-pókot azonban nem lágyította meg a könynyelme légy verdődése és — a miként ő ezt már régóta megszokta — éppen úgy kiszivta ennek is a véré, mint a többi, hatalmába került legyeket. Károly tekintetes ur most már, ez után az ötödik jó falat után, annyira megkövéredett, hogy talán azt hitte, ő a legnagyobb ur a világon, a mikor egyszerre csak jött egy nála még erősebb valaki és, hiába evickélt, el-

vitte magával s lelét tette a város szélén egy gödörbe, a mi föl az emberek aztán hantot emeltek.

A legyek vérében megsaporodott vagyont unokaöccse, ki egyetlen örököse volt, vetie át rózsás remények között, mert épp akkor szötte új hálóját közösen egy gyöngye pók leányval, a kit, úgy gondolom, nagyon szeretett. A kiszivott vérű legyek átka azonban, mely az uszoris vagyánához tapadt, még nem vesztette erejét és a pókleány, mielőtt még elkészülhetett volna a boldogsággal kecsesgató közös háló, ki-szenvedett. A gazdag fiatal pók pedig eltűnt a csapástól meggyűlölte a világot, szétépte a szövődő félben levő hálót és újat készített magának: olyat, a minőt Károly tekintetes uré volt, — a ki talán szintén ilyen szomorú ok miatt lett gonoszszá, s a mely hálóban — ebben az újbán is — azóta szintén igen sok légy vergődik kétségbeesetten. Ó pedig, a pók, mely keserűségében egyre csak szivja a vért; de ha már jóllakott s odalent a kertek alatt fölajult egy bus furulyaszó, a kegyetlen állat lassan, mintha csak lopni járna, leereszkedik hozzá, fénylő szálán a szögletből és mozdulatlanul, szinte megmerevedve hallgatja a siró hangokat: ugyanazokat, a melyeket — valaha régen — a gyöngye, szerelmes pókleányval hallgatott csöndesen egymáshoz simulva. Ah, türelmes olvasó! a vérszopó pókban is van érzés!.

... Diana még javában zongorázott odaát, de az én pók, az asztalom fölött himbálózó igazi Károly tekintetes ur, egyszer-e csak félbeszakította a hallgatódzás gyönyörét, és minden különös átmenet nélkül, hirtelen kapta magát és szaporán, mint valami kitűnő tornász, felkuszott a saját szálán a hálója felé.

— Hát már elég volt a zenéből? — szólalt utána elámulva, mert nem értem hogy lehet így egyszerre csak elhagyni valamit, a mit kellemesnek vélünk.

De ő csak gyorsan emelkedett tovább és mit sem felelt. A hogy azonban bevette magát a hálójába, úgy láttam, visszazott rám, s ravaszul mosolygott: igen a mig ő

gokról és a magyar tisztek áthelyezéséről a kormány melletti jelentést tegyen.

Kovács Pál: A szocialista sajtó üldözésért támadja a miniszterelnököket.

Tisza István: Előterjeszti a Ház munkaprogramját, mely szerint ebben az ülésszakban letárgyalandó az indemnításon kívül az 1904. évi újoncjavaslatok, a magyar katonai alapítványokról szóló törvényjavaslat, az 1903. évi költségvetés, a horvát provizoriumról javaslatok. Ezzel az ülésszak véget ér és az új ülésszakban tárgyalandó a beruházási törvényjavaslat, a vármegyei tiszviselők és a községi jegyzők fizetése-rövidítése, az új rendtartás, és az 1904. évi költségvetés.

Ezzel az ülés szerdára halasztatott.

A főrendiház ülése.

A főrendiház ülésén gróf Csáky Albin elnököl.

Elnök belenti hogy idősb Solymosy László báró a főrendiház tagja tegnap elhunyt. Bemutatja továbbá Héderváry Károly grófnak király személye körüli miniszterre történt kinevezéséről szóló okiratokat Posner Ervin bárót fűme új kormányzóját beiktatják a főrendek jegyzékébe. A főrendi tagságért folyamodott Schönborn Frigyes Károly gróf részére, a királyi meghívólevelet ki fogják eszközölni neki.

Következik az 1903. évi utoncjavaslat. **Zichy Nándor** gróf sűrűségi indítványt ad be arra, hogy a házasságok által előírt három napi szünet mellőzésével azonnal tárgyalja a főrendiház.

Keglevich István gróf hozzájárul a sűrűségi indítványhoz, de megokoltan tartaná azt, hogy ily esetekben, mikor valamely törvényjavaslat hónapokig hever a képviselőházban — időközben a főrendiház is kezdje meg a javaslat tárgyalását, — nem várva be azt az időpontot, melyben a képviselőház határoz. Ez nem prejudikálna a képviselőház kezdeményezési jogának.

Az elnök kérdi, kíván-e valaki a sürgősségi indítvány ellen felszólalni?

Mivel senki nem kíván, elrendeli a szavazást. A Ház kimondja a sürgősséget. Az utoncjavaslatot tehát a mai ülés végén letárgyalják.

Az elnöki előterjesztések után Szász Károlyt törlék a főrendek jegyzékéből és helyébe beiktatják Antal Gábor püspököt. Vásárhelyi Béla mentelmi jogát egy becsületsértési pörben felfüggesztik.

Az utoncjutalék megállapításáról (véd-erőprovizoriumról) szóló törvényjavaslat tárgyalásánál Zichy Nándor gróf felszólal; szerinte helyesebb volna, ha visszatérnénk a régi jogi kifejezésekhez, a melyeket 1867-ben elfogadtunk s a melyek szerint nem a közös haeseregből, hanem a magyar sordhadcsapatokról volna szó. Keglevich grófnak azt az eszméjét, hogy az országgyűlés mindkét háza egyszerre tárgyaljon valamely törvényjavaslatot, — nem helyesli, mert erre nincs példa az egész világban se.

Tisza István gróf miniszterelnök a közös hadsereg kifejezés helyességét védelmezi, mert ha a hadsereg a valóságban közös, akkor lehet a neve is közös. Kéri a javaslatnak változatlan elfogadását.

A törvényjavaslatot változatlanul elfogadják.

Az 1903. évi újoncok megajánlásáról szóló törvényjavaslatot vita nélkül megszavazták.

Az ülés jegyzőkönyvének hitelesítésével az ülés véget ért.

A japán—orosz haboru.

— Express tudósítás. —

Budapest, márc. 14.

Budapestre ma a következő táviratok érkeztek:

Port-Arthur ostroma.

Tokió, márc. 14.

A csütörtöki port-arthuri támadásról Togo tábornok a következő jelentést tette:

A mi két torpedóflottilánk éjjel egy óraker közlekedett a kikötő bejáratához. Mivelhogy ellenséges hajóra nem akadtak, az egyik flottilla aknákat bocsátott le, ami a parttól való lövöldözés dacára is sikerült. A másik flottilla később Liatesantól délre hat ellenséges torpedónaszádra ütközött. Mintegy fél óráig tartó heves ütközet következett kis lövőtávolságból. Asachio, Kasuga és Akasuki nevű hajóink érintkezésbe jöttek az ellenséggel és annak hajóit megrognálták. Az egyik hajónak kazánja sérült meg, a másikon tüzet láttunk ki-törni. Az ellenség elmenekült. Minenkünk nyolc sebesültünk és hét halottunk volt. Az Asachiot megkapta egy gőzcső és négy fűtőnek halálát okozta. A mi hajóink közül egy sem lett harc képtelen. A másik flottilla, a kikötő bejáratától távozva, két orosz torpedónaszádot észlelt, melyek a nyílt tengerről jöttek. Mi megtámadtuk ezeket. A küzdelem egy óráig tartott. Az egyik torpedónaszád súlyos sérüléssel menekült. A Szaganami torpedóüldöző hajó hatalmába kerítette a Stregucsi nevű orosz torpedórombolót. A Szaganami magához vette a legénységet, a hajó pedig magára maradt és nemsokára elsüllyedt. A Szaganaminak két halottja volt, az Akasukin pedig egy alhadnagy és három közember megsebesült. Amikor hajóhadunk zöme Port-Arthur felé érkezett, cirkálóhajóink torpedónaszádjaink védelmére indultak. A hajóhad Liaotiesang közelébe vonult és a kikötő belsejére ágyuzott. Az ostromon négy óra hosszat tartott. Egy cirkálóhajó jelentése szerint, mely az ágyúzást figyelte, az ostrom igen hatásos volt. Ágyúzás közben az ellenséges ütegek visszonozták lövéseinket, de hajóhadunkban kár nem esett. Hajóhadunk egy másik cirkálóját Talienvanba ment és a Sanhantau erősségét lövöldözte és több épületet megrognált. A Takazako cirkáló és a Kiljaja torpedónaszád bejárták a fűlsziget nyugati partját, de az ellenségnek nyomát nem látták. Egy orosz torpedóromboló, mely harmadik támadásunkkor megsebesült, teljesen elmerült, ugy, hogy csak egy árboca nyulik ki a vízből. Hajóhadunk két óraker hagyta abba a lövöldözést és visszatért gyűlékező helyére.

Politikai közlapaszlatok.

Új helyzet. Országos pártalakulás.

Irt: Böllni László.

Kolozsvár, március 14.

III.

Nincs meg az összhang a magyar nemzeti közvélemény és a magyar képviselőház többsége között. A hivatalos kormány bécsi program szerint működik, a többség a kormány intenciója szerint alakul és ez a többség egyenlő kimerítéssel buktatja meg Bánfiyt a Tisza-lex-el együtt, csakugy üdvözlí Széllit, mint Héderváryt, báványozza az új Tiszát és Tisza után akárcit, ha kormányra jut.

Mindezeknél fogva, hazafiás szempontból, egy országos pártalakus esetében, az új párt programjának legelső pontja — legalább addig, míg bécsi kéz vezeti országos politikai dolgainkat — nem lehet más, mint egy olyan intézkedés, mely hivatva legyen első sorban visszaállítani az összhangot a nemzeti közvélemény és a magyar képviselőház többsége között, a melynek aztán eredménye az lenne, hogy ennek a hazafiás közvéleménynek a befolyása alatt alakulhatna meg végre az országos parlamenti többség, ez a többség irányítaná a kormány hivatalos működését és ekkor mindjárt tájékozva lenne az uralkodó is; de biztos helyzetben lenne a vállalkozó magyar kormány is, mert tapasztalhatná, hogy egy hazafiás és öntudatos pártbőbbség áll mellette, a mely lehetetlenné teszi, hogy Bécs kedvéért hazafiatlan politikai férfiak alakítsák elő a kormányra, a mely nem tapasztal minden kormányt egyformán és nem hagyja a faképnél hűlőnül akármiféle kormányt, még a hazafiás kormányt is.

Mai helyzetünkben a bécsi nyomás alatt álló hivatalos magyar állam felőlől olyan befolyást képes gyakorolni lefelé egész a házi közvélemény külsőbőbbség, mely lehetővé teszi, hogy a hivatalos állam akarata szabja meg a törvényeket és irányokat. Nem a nemzeti közvélemény képviselőlete a hivatalos állam, hanem megfordítva, a kormány szolgáltatásban áll a lenyomott és elnyomott közvélemény. Állam és nemzet visszáson uton állnak, fordított hatáskörben élnek; e miatt a politikai erkölcs alapján nem álló parlamenti kormánybőbbség — mely egyedül okozója nemzeti bajainak ugy felfelé, mint lefelé — ki se cserélhető egy erkölcs politikai alapon álló párttal mindaddig, míg egy generalis pártalakulással, az ösztönös zászalja alatt egy olyan intézkedést nem teszünk, olyan institúcióhoz nem nyulunk, mely képes legyen a magyar nemzeti közvélemény és a magyar képviselőház többsége között az összhangot visszaállítani, az állam és társadalom fordított cselekvési körét megigazítani, melynek aztán mulhatatlanul megfelelő eredménye legyen minden országgyűlési képviselőre nézve a tekintetben, hogy a mandátum a képviselőknek és nem a kormánynak legyen közzönhető, hogy ennélfogva kötelezve érezze magát minden képviselő szavazatát képviselő érdekében és nem a kormány érde-

kében mindannyiszor leadni. Legyen és lehessen minden képviselő független a kormánytól; csak ekkor valósulhat meg az összhang nemzeti közvélemény és parlamenti többség között.

Magyarországon a királyság meghonosítása előtt egyedül a nemzet gyakorolta a törvényhozási jogot, a fővezér a nemzeti akarat végrehajtója volt. A királyság meg-alapításával a nemzet és király közös jogává lesz a törvényhozás. A Habsburg-dinasztia trónra jutásával, 377 esztendő óta, a törvényhozás joga egyedül a király kezébe került, a ki egyszersmind Bécsben osztrák császár.

A Bécsben lakó fejedelem intelmére hallgató magyar lojalitás, a nemzetet képviselő hivatalos kormány, ha tud is bele vinni valamit a törvénykezésbe a nemzet akaratából, mint sikerült pl. Deák Ferencnek az 1867-iki kiegyezési törvénynek valamelyes nemzeti tartalmat adni, midőn az egyenjogúságot és paritást kimondotta — ezt a törvényt, vagy ilyen nemzeti törvényt azonban a Habsburg-uralom alatt végrehajtani soha se lehetett.

A közvélemény követeli a régi és újabb nemzeti törvények végrehajtását a kormánytól szó sincs róla, ezen követelésről Magyarországon senki le nem mondott, de — a közvélemény képviselőlete kisebbségben van a parlamentben; a magyar nemzeti törvények életbeléptetését elodázó kormány örömmel tartja fent Bécs és vastag kétszínűséggel támogatja egy erkölcspolitikai alapon nem álló többség.

Az új helyzetben olyan pártalakulás szükséges tehát, mely lehetetlenné tegye Magyarországon azt, hogy

1. Kardinális jog és országos alap törvény pártvita alatt állhasson;
2. lehetővé tegye azt, hogy a parlamenti többség politikai erkölccsel bírjon;
3. a magyar közvélemény és a parlamenti többség között összhang létesüljön;
4. Állami és nemzeti akarat tökéletesen fedje egymást;
5. lehetővé tegye a nemzet és fejedelem egyenlő törvényhozási jogosultságának teljes visszaállítását.

Ezeket a célokat — melyek utóvégre az ország közjogi önállóságát és politikai függetlenségét eredményeznék — egy parlamenti többség összeállításához mulhatatlanul szükséges újabb intézkedés megtevése és ha ez sem volna elég, a fejedelmi hatáskör s a pragmatika szankcióban kodifikált trónörökös újabb revíziójával érhetné el az ország.

Mi lehetne az az intézkedés és mily irányu az a revízió? más alkalommal adom elő.

E cikk tartalma nem fedi mindenben a mi véleményünket, ám érdekességénél fogva mégis közreadtuk azt.

UJDONSÁGOK.

Március 15-én.

Kolozsvár, március 15.

(T. S.) A tavasz újra elhozta azt a napot, mely ötvenhat évvel ezelőtt azt a tavaszt hozta a magyaroknak. Szépséges ünnep, újra itt vagy és én köszöntelek! Köszöntelek szabadságunknak fenséges ünnepé, mely születési napja vagy a világ szabadságának is. A te szelőd korbácsolták fel azt a világotörteget, melynek tájékozó és vértől dagadt hullámaiból az emberiséget megváltó hármas istenség kelt ki. A belőled kilövellő tavaszi hangulatú megittasodva álmolta át ez a nemzet is a mesét, melyből meglevőenved pattant ki a magyar szabadság. A mesét, melynél igazabbat e kerék földön még nem álmoltak.

A kikelet bűbajos balzsamárja leng és zsong köröttünk. A március idusához forrott szent emlékek lobbannak meg előttünk. És ebben a varázslatos levegőben, e káprázatos hagyományok heve alatt meg kell értenünk és éreznünk: rendszeresség van abban, hogy éppen ennek a napnak verőfénye cikázott és kacagott a mi nemzeti föltámadásunk menybolján. Az ok találkozt az okozattal, a mikor éppen ennek a napnak sugárai ölelték és csókolták elszőz a mi újja született szabadság-istenünket. Ennek a napnak rézgőzi ereje megérteti és megérzeitli mindennel, hogy szabadságunknak meg kellett születnie és március idusán kellett előjönnie. Csak az marad tulvilági csoda, hogy születése megtörtént vajdás nélkül, hogy a mennyire ártatlan jutd, annyira tele volt a méhe a jövődönkel. Hogy a milyen szép volt: olyan szép, a milyen kicsi volt: olyan nagyot hozott a világra. Történetírásunk pár röpke szóban teljesen kimerítheti az akkor történeteket. Annak a napnak históriás krónikája azzal a pár alig forrongós eseménnyel, ha kikapcsoljuk és elszigeteljük a következők: ártatlan és futólagos semmisséggé zsugorodik össze. De beleillesztve az eredmények láncolatába az „esernyő forradalom” e nemzet életének talán legnagyobb és legkáprázatosabb eseményévé magasztal. Azon a napon érett meg századok vetése és mi teli marokkal szedtük és arattuk a termést.

A régi Magyarország meghalt és nem kellett eltemetni. Az új Magyarország megszületett és nem kellett megővezetni. Egy világ dőlt össze és semerre se étkelenkedtek a romok. A régi rend eltűnt a szinről és a mit helyébe építetünk nyomban tető alá is került. Alkottunk és egy lélekzetre be is fejeztük a mihez hozzá kezdtünk. Szinte hihetetlen, hogy az új magyar állam viszonylag mennyire érett és fejlett volt. A bilincsek csőrémpölyve esteit alá és a béklyóba szorított kéz nem volt zsiabadt, a láb nem bűnült meg. A láncraverték nem gémberedtek meg, a guszba kötöttek ki-

egyesedtek és délceg, daliás volt a tartásuk, nem tört meg őket a járom. Magasra szeggett, bátor tekintettel romboltak és építettek.

Kibontották a gondolatnak lekötözött, megnyílt bált szárnyait, a melyek nem csonkulak el annyi rablásagon át! Sasszárnyakkal, sasfészek felett repült, repült a dacos madár és látta mint olvad le a szivekről a kéreg, pattog le a lelkekről a burok és az érzések nincsenek befagyva, a tüzek nem aludtak ki. Az érzelmek dagadó árja végighűmpolygott e hazán és a legnemesebb tüzek fel lángoltak. Elmostak és elhamvasztottak minden avult intézményt, hogy helyükbe tustént megalkossák az újat. A rabtság nem tört meg, nem őrlött el se erőnkől, se tudatunkból egyetlen porcikát sem. Csorbítatlanul megőrizték az erőt és az erélyt és e frissen maradt erőt nem kellett az előcsatákra fecsérelniük. Csátáztunk és győztünk is. De a mi csatánk akkor még vértelen volt és nem voltak vert hadak, mert mi elvettük a szabadságunkat, de nem adta senkise, mi megszereztük a szabadságunkat, de nem ajándékozta senkise. A hatalom jogát, agyontörötk, de helyébe tettük a jog hatalmát. A jogok egyike se sorvadt el, ám valamennyi kibővült. A terhek egyike se lett nagyobb, de valamennyi megoszott. Nem fojtottuk meg az ezereves államrendet, csak regeneráltuk. A nemzet szívére keresztül lobogott a lelkesedés és ez visszajáró se mutatott gyűlölséget. A lelkek végig ömlött a rózsaszínű mámor — de ennek ellilánása nyomán nem émelgyes üledpet meg. A szivekből kiröppent minden sötétebb indulat és mámorunk szent érzéseknél önfeladás volt csupán.

Március legszebb szépsége, multunk legnagyobb nagysága, hogy szabadságunkat ilyen makulatlan tisztasággal szereztük meg. Elleneink legfeketébb bűne, hogy ezt a csodaszép megszerzést akarák orozva, azután vakmerően elrabolni. Hogy arra vetemedtek, hogy megmégítézyték a levegőnket, bemocskolták a vizeinket, ütszökt dobak a templomunkra, el akarták harcolni isteneinket, meg akartak fosztani az édes anyántól, a bölcsöktől és a sirjaink hantjaitól! Ekkor már kitört az a lelkesedés, melynek a gyűlölség szította lángjait. A megcsalottak, a kijátszottak gyűlölete. A hosszú rabszolgaság igenis megszülte a hőskéket, a kik káprázatos bravurral a porba sujtották a helyke ellent, a kik legendás félistenekként kiküzdötték a diadalt, meg csak a legnagyobb földi hatalmasság roppant tulereje ki nem csavarta kezűkből apák fegyverét. Ekkor következett a nagy tragédia, melyben a nemzet nem volt kisebb hő, mint époszában, de melyben az ellen meg alábbvalóbb volt, mint bármikor. Nem haltunk meg, mert nem akartunk, föltámadtunk, mert fel kellett támadnunk. Az 1848. március 15-ikén megajlott áradat nem apadhatott el. Az akkor kicsapott tüzek nem hamvadhattak el....

.... És a mint körtülegyez a kikelet szellő, körülözve a rügyfakadás minden balzsamos illata és lelkem teleivódik a tavasz, a nemzeti tavasz álmokba ringató, tettekre pezsdít, mámorító hangulatával, tekintetünk végigszlik a nemzeti közélet minden terén és bebarangolva a zeg-zugos utakat bánaattl fátyolozva, könnyekkel megtörve keres pihenőt. A nemzet utjavasztatlen, tétován botorkál uttalan-utján, ki tudja merre felé? A jövődött nehéz kárpitként takarja az éjszínű felleg, a mely vihartelen borul fölökün. A jelen komor tájékein elcsüggedt szemléletünk megriad a jövődök zordon távlatán és félősen menekül vissza, vissza a multunk felé. És ebben a multban erőre kap. Ebben a multban hitre támad. Az a nemzet, a mely március 15-ikét olyan káprázatosan csinálta meg — az a nemzet ne féljen soha. Az az Isten, a magyarok Istene, ki verőfényt adott a szántáshoz, győzedelmes véresőt a csirázáshoz és megint verőfényt a növéshoz, az az Isten nem fogja engedni, hogy jég paskolja agyon a sárguló kalászt. Csak mi ki ne szaggassuk önkézünkkel az érlelődő termést!

A nemzet élni fog, a magyar nemzet halhatatlan.

Kolozsvár város közönségének minden rétege ünnepeit ül a mai napon. Különös részt követel az ünnepekből az ifjuság, mely mindenütt elől jár, a hol hazafiás érzések nyilvánításáról van szó. Alábbiakban közöljük az ünnepek sorrendjét.

Az egyetemi ifjuság délelőtt 11 óraker tartja ünnepét a Mátyás-szobor előtt. A másor itt következnek: 1. Hymnusz. Csikai György zenekarával. 2. Nemzeti dal, szavalja Morvay János egyetemi hallgató. 3. Emlékbeszéd, tartja Szabó Miklós egyetemi hallgató. 4. Szavalt, előadja Avéd János egyetemi hallgató. 5. Szózat. Csikai György zenekarával.

Az ünnepélyt megelőzőleg az ifjuság délelőtt fél 11 óraker gyűlekezik az Egyetemi Körben (Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

A március 15-iki bizottság ünnepe. Harmenckettől ünnepét tartja ma délután 3 óraker a kolozsvári március 15-iki állandó bizottság, az ország legelső és legnépesebb ilymetű egyestülete. Az ünnepélyen Sándor József elnök visszatértintést fog vetni a bizottság történetére s dr. Apáthy István egyetemi tanár, az ezidei rektor tartja az alkalmi beszédet. Dr. Perl Ottóné, Halász Adél, Erkel Ferenc „Hunyadi László” c. dalművéből éneklí Gara Mária dalát s Szakács Andor színművész és Veress György egyetemi hallgató szavalnak. A Kolozsvári Dalkör és Polgári Dalegyület énekein kívül Csikai György zenekara szolgáltatja a zenét. Ez ünnepélyen az alkalmi beszéd a Kossuth-szósékből tartatik, melyet a nagy hazafi hagyatékából szerzett meg a március 15-iki bizottság. Este 8 óraker a New-Yorkban a bizottság és a Kossuth Lajos asztaltársaság együttesen tartja a közcavacsort, hol ünnepi köszöntőt a Március 15-iki bizottság Kossuth-serlegével Kosutány Ignác egyetemi tanár mond.

Az ünnepélyen jelen lesznek a Kolozsvárt élő 1848—49-as honvédek is. A jegyek kelendősségéből itélve, igen szép és előkelő közönség lesz jelen az ünnepen.

Az ev. ref. theol. fakultás a fakultás dísztermében délután 5 óraker rendez ünnepélyt, melyen imát mond Veszprémi Ferenc, emlékbeszédet tart dr. Keeskeméthy István theol. tanár.

A rom. kath. főgimnasium Pázmány önképzőkör s daliskolája d. e. 10 óraker az intézet dísztermében tart ünnepet, melyen ünnepi beszédet mond Kendeffy Ödön, az önképzőkör elnöke.

Az ev. ref. kollégium „Gyulai Pál” önképzőkör az intézet dísztermében d. e. 10 óraker rendez ünnepet a március 15-iki események emlékére. Az ünnepen beszédet mond Szádeczky Lajos. Közreműködik az ifjusági énekar és zenekar.

Az unitárius főgimnasium d. e. 10 óraker az intézet dísztermében rendezendó ünnepélyen imát mond Kovács István papnövendék, ünnepi beszédet mond Abrudbányai Ede.

A kereskedelmi akadémiá felső kereskedelmi iskolájának önképzőkör az intézet dísztermében ma délelőtt rendezendó ünnepélyen felolvasást tart Rosenfeld Géza.

Az áll. tanítóképző-intézet önképzőkör délelőtt 9 óraker rendez ünnepet, melynek műsorát több ének, szavalt és zene-szám töltik ki. Az ünnep szereplői: Bodor Mária, Csiky Anna, Weher Teréz, Boráth Lujza, Matusovszky Ilona, Jórend Jolán, Benke Mária, Horváth Irén, Benedek Jolán növendékek.

A kolozsvári m. kir. áll. tanítóképző intézet önképzőkör délelőtt fél tíz óraker rendezi hazafiás ünnepélyét az eperjes-utcai helyiségében.

Tisztelettel kérjük lapunk jóakaróit, hogy az egyes intézetekben, valamint a vidéken lefolyt ünnepségekről lapunknak tudósítást küldjen sziveskedjenek. A helybelleket kérjük, hogy a tudósításokat esti 11 óráig hozzánk juttatni sziveskedjenek.

Nehány szó egy vivo bajnoksághoz.

Kolozsvár, március 14.

Egy sport ügyekben jártas egyéntől kaptuk a következő sorokat, melyeket minden kommentár nélkül közölünk:

Vasárnap az unitárius-kollegium tornatermében torna- és vívó ünnepély folyt le ennek egyik főnyomját képezte a „bajnoki mérkőzés,” de az a bajnoki küzdelem egy szikrá sem volt szépnékre nerezhető, sőt a szó szoros értelmében véve egy kissé nevetéssé is volt, ez a minden különösebb cím nélkül, de annál gyengébben lefolyt vívni próbálás.

Sport fellogás és szokás szerint bajnokságot határozott címmel szoktak kiírni, pld. „Múcsa bajnoka”, de azonkívül ahhoz, hogy bajnokságról szó lehessen, szükséges az is, hogy valaki a bajnokság kiírására jogosítva is legyen, mint pld. jogosított arra egy sport egyesület, hogy kiírja az egyleti bajnokságot.

A vasárnapi bajnoki küzdelem címnélkül is igazán múcsai volt, címe nincs, ha csak azt nem mondjuk róla, hogy az illető 1904. évi március 13-ának délelőtti 12 órájára 5 percig bajnokává lett saját magának, elősegítve ebben egy pár törekvő, de különben a víráshoz egy szikrá sem értő, fiatal fiú által és ez a mérkőzés egyébre sem volt jó, mint arra, hogy a komoly testedző sportot a nevetésséggé színvalóalra szállítsa le és egy-egy hatalmas puffanással harsogó kacagást keltsen. A bajnok jelöltek egyike 3 hónapos vívó, a másik talán 1 éve próbát kardot forgatni, míg a harmadik, aki már védte is és újra elnyerte a bajnokságot, de hogy minek a bajnokságát, azt biztosan ő maga sem tudja, meglehet, hogy már 3 éve látott kardot, de azt nem tudja olyan szabályosan sem forgatni, mint egy kéthónapos közhuszár.

A szereplők tehát nem voltak arra való, hogy bajnokságról mérkőzzenek és bizony az egész vívás sem állott magasabb fokon, mint Sárinak, meg Katinak főzkanál párbaja. Nem tartom magamat feltétlen szakértőnek, de értek egy kissé a víráshoz és így senki sem vádolhat rosszakaratu tudatlansággal, vagy kontársággal, nem kritizálom a bajnok jelöltek személyét sem, csak sajnálom szegény gyerekeket, mert ő nem okai azon, hogy a közönség szakértő része kicacagja őket, az a része pedig, a melyek a víráshoz nem ért, csak a szépet szereti, ugy volt mérkőzésükkel megelégedve, a milyen megelégedés és tetszés kísérte a rossz hangú és rossz játéku színészek előadását.

Helytelen és komikus dolog bajnokságról beszélni és bajnoki küzdelmeket rendezni beugrott gyerekekkel és csuf dolog így elrontani egy-két törekvő és esetleg tehetséges fiút, mert a sport célja nem a nagy hangú, de meg nem érdemelt cikkekel való dobálódzás, hanem az ifjuságunk erkölcsileg is helyes testi nevelése, arra kérem tehát ezen bajnokságot 2. Rendezőségét ne dobálódzon ugy a bajnoki cikkekel, mint a gyerek a cseresznye maggal, hanem igyekezzon lehető csöndesen valamire való eredményt elérni.

G. I.

— (Szakbizottságok együttes ülése.) Kolozsvár szab. kir. város törvényhatósági bizottságának jogügyi, pénzügyi, tanügyi és rendészeti szakbizottsága holnap szerdán, e hó 16-án s esztleg a reá következő köznapokon, mindenkor délután 3 óraker a városháza nagytermében együttes ülést tartanak. Az együttes ülés fontosabb tárgyai a következők: Belügyminiszteri leirat

a Helfy-féle ház megvétele s a Sétátér-
utcai hid újja építése tárgyában. Buda-
pest székesfőváros közönségének átirata
az építő iparosok követeléseinek vala-
mint a náluk alkalmazott munkások
béreinek új építkezéseknél való biztosítására
vonatkozó törvény előkészítése iránt a kor-
mányhoz intézett felirat támogatása végett.
Előterjesztés a kolozsvári Nemzeti Színház
építése tárgyában. A Magyar Építőművészek
szövetségének megkeresése — a kolozsvári
Nemzeti Színház építése ügyében a m. kir.
belügyminiszterhez intézett emlékiratának
támogatása iránt. Előterjesztés a költségve-
tés 58. és 60. tétele alatt a képzőművészeti
és millenáris pályadíjra előirányzott össze-
geknek mikénti felhasználása iránt. Előter-
jesztés a város függő adósságainak kifizetése
felveendő kölcsönrre beérkezett pénztár-
kezelti ajánlatok tárgyában, a számvétség-
nek véleményes jelentésével együtt. Előterjesz-
tés az aszfalt-burkolás, szerződés megújítása
tárgyában a beszerzett adatokkal, a meg-
tartott versenytárgyalás eredményével és a
mérnöki hivatal véleményes jelentésével
együtt. Pénztáratvitel a vízvezeték
turbina-csatornánál végzendő munkákkal
felmerülő kiadások fedezésére szükséges
kölcsön tárgyában. Előterjesztés a brassói
gőzmotoros automobil személyszállító ko-
csik üzeméről szóló bizottság jelentés
tárgyában kapcsolatosan a Magyar utca és
környéke lakóinak ide tartozó kérésével.
Az Erdélyi Autómozgó Közlekedési Vá-
llalat r. t. alapító tagjainak kérése a város
belsőterületén közúti közlekedés létesítésének
engedélyezése iránt. Előterjesztés a rendes
fizetéssel ellátott tisztviselőnek és alkalma-
zottnak éjjeli munka teljesítése esetén
adandó külön díjazás kérdésének megoldása
tárgyában. Előterjesztés a közgyűlési igaz-
gatóság a sertes-közgyűlési üzeméhez egy
állatorvos kirendelése iránt tett jelentése
tárgyában. Andrásfi Jakab és társai kérése a
Varga-utcaiban vízvezeték és csatorna-
vezeték építési munkáinak iránt a vízvezeték
igazgatóság véleményes jelen-
tésével együtt.

— (A kolozsvári állami tisztvi-
selők egyesületének alakuló közgyű-
lése.) A helybeli állami tisztviselők vasár-
nap délelőtti 10 órakor a kir. illetéktelen
tanácstermében tartották meg alakuló köz-
gyűlést. A gyűlést Bocskor Mihály
kir. illetéktelen bíró el. elnök nyitotta meg
s az alapszabálytervezet hűbéssal
előtt kiküldött bizottság elnöke által
előadott Dávid Endre posta-távirat taná-
csot kérte fel. Előadó az alapszabályterve-
zet létrejöttének fázisait felemelve kifejtette
annak el nem fogadható részeit és a helyett
az igazi és helyes megoldási módot az erre
vonatkozó saját tervezetnek rövid ismer-
tetek mellett oly világosan bizonyította be,
hogy a közgyűlés, javaslatát egyhangulag
magáévá tette. Az alapszabály tervezetben
ugyanis a tisztviselők erkölcsi és anyagi
érdekeinek előmozdítása egy kalap alá vona-
tot, minél fogva a bírói kar fennálló törvé-
nyeinek értelmében annak vezető tagjai nem
lehettek volna, a mi természetesen azt
eredményezte volna, hogy az államtisztvi-
selők mozgalmának fáklyavivőt, a bírói
kart, az egyesület elvesztette volna. Ezt az
alakuló közgyűlés úgy oldotta meg, hogy
az alapszabályból az anyagi részt törölte
és csupán a tisztviselők erkölcsi érdekeinek
előmozdítására módosította s az anyagi ér-
dekre vonatkozólag ebből mint anyagye-
sületből hiányzó főkegyesületet a kolozs-
vári állami tisztviselők önszervező szövet-
kezetét kívánja létrehozni a következő cé-
lok elérésére: 1. Hitelesítési tagok takar-
ékoskodására, megszorult tagok kölcsön
nyújtására és kölcsönzésére; 2. foglalkozási
osztály jó minőségű háztartási cikkek köz-
vetítésére; 3. huszonnégyes osztály ebből
szükségletek kielégítésére; 4. ruházati osz-
tály jó és olcsó ruházat beszerzésére. Tíz-
tán a magyar ipar pártolása alapján; 5. tü-
zolt anyagosztály jó minőségű tűzoltó anyag
beszerzésére; 6. alkalmas időben házépítési
telep létesítésére vagy tagjainak az ez irá-
nyu törekvésekben való támogatására. A
közgyűlés a módokat egyhangú lelkesedé-
ssel elfogadta és az alapszabálytervezet
pontjainak tárgyalására tért át. Az egyes
pontokat kevés módosítással el is fogadta
és csupán 2 pontnál keletkezett hosszas és
részletesebb vita. Egyik rész a mellett fog-
lalt állást, hogy mindjárt külön helyiség
kibérlése mellett kaszinó alapon szervez-
kedjék az egyesület, a másik rész egyelőre
ennek mellőzésével esetleg valamelyik vi-
rágzó kaszinóval leendő szövetkezést ked-
vezményes díjak kieszközölése mellett kí-
vánta létrehozni. Hosszas és beható tanács-
kozás után az utóbbi fogadtatott el. Másik
részletes vita a tagsági díjak körül forgott.
A rész, a kik külön kaszinó helyiség mel-
lett foglaltak állást, évi 12 K., az a rész
pedig, a kik ezt egyelőre kivihetetlennek
tartották, évi 2 K. tagsági díjat öhajto-
tak. E két indítvány közül az évi 2 K.-át
fogadták el azzal, hogy külön kaszinó he-
lyiség létesítése esetén az felelősséget le-
gyen. A többi pontok elfogadása után a tiszt-
viselői kar választott meg és pedig a követ-
kezőleg. Elnök: Bocskor Mihály kir. it. táblai
bíró. Alelnök: Dávid Endre p. és táv. tanácsos
és Marosi Ferenc erdőigazgató. Jogtanácsos:
Dr. Mihály József ügyvéd. Titkár: Dr. Grand-
pierre Emil kir. albiró. Jegyző: Dr. Költő
Gábor kir. tszéki aljegyző. Dr. Zsögön
Béla posta és táv fogalmazó. Gazda: Balogh
Sándor segéd-tanfelügyelő. Pénztárnok: Végh
József kir. it. táblai sejtőhiv. igazgató. El-
lenőr: Cserenyés József kir. adótárnok. Vá-
lasztmányi tagok: Bán Antal posta és táv.
felügyelő, Csizsár Gyula megyei főjegyző,
Fodor Béla kir. it. táblai irodai tiszt, Gere
Kálmán kir. főmérnök, Gyöngyösi Béla ke-
rületi erdő felügyelő, dr. Jékely Dániel kir.
tszéki bíró, Jakab László állategészségügyi
felügyelő, Kazinczy Béla kataszteri fel-
ügyelő, Kalfa János posta és táv. igazgató
számvetésnök, Lázár Aurél kir. főjegyző he-
lyettes, Magyar Endre áll. ipariskolai igaz-
gató, Mihály Pál p. ü. titkár, Muzsny Géza
kir. erdőmester, Nagy Gábor posta és táv.

titkár, Ortók Mór tanítóképzőzei igazgató,
dr. Pap István kir. it. táblai bíró, Pollák
Lajos máv. felügyelő, Simon Géza doh. jó-
vedéki tiszt, Sipos Albert fővármihatali fő-
nök, dr. Sierszky Vince p. ü. titkár. Stuk-
heil Gyula p. ü. igazgató, br. Szentkereszthy
Zsigmond kir. curia. bíró, kir. tszéki elnök,
Végh Ferenc kir. járásbíró, Versényi György
felső leányiskolai tanár. Számvizsgáló bi-
zottság: Borbély Béla kir. adóhiv. ellenőr,
Solymosi Mátyás posta és táv. igazgató,
számvizsgáló, Veszprémi Lajos p. ü. ig.
számvetésnök. A választmányt megbízták,
hogy az önszervező szövetkezet létesítésére
a kellő lépéseket tegye meg és a tagok be-
lépésére, illetve gyűjtésére nézve kellően
intézkedjék. Ezután dr. Sierszky Vince p. ü.
titkár az elnöknek lankadatlan és tevékeny
munkájáért köszöntő szavazását ajánlotta, a
mit a közgyűlés egyhangulag elfogadott és
ezzel a gyűlés Bocskor Mihály elnök életé-
sével fél 1 órakor véget ért.

— (A szabadság napjának elő-
estéje.) Zuhogó esőben, hide, tavaszi estén
ünnepezték tegnap március idusának elő-
estéjét. Zuhogó esőben, hide, tavaszi estén
fölgangzott egyszerre az egyetemi ifjúság
lámpionos menetének éneke s a vasuti ze-
nekár játéka, melyvel együtt óriási néptö-
meg gyűlt össze a Mátyás-szobor elé! S
mire az óra kilencet ütött, fölgangzottak a
hazafias akkordok, az ifjúság is dalba fogott
s vele együtt azután az egész nagy közön-
ség éhittattal énekelte a »Ne sirj, ne
sirj Kossuth Lajos« megkapó, bána-
tos dallamát. Még néhány magyar nótá
hangzott el s ezután a mai ünnepnek eme
bevezető fejezete lezárult.

— (A Kossuth-asztaltársaság —
a Kossuth gyászünnepélyen.) Kossuth
Lajos halálának március 20-án Budapesten
tartandó 10-ik évfordulója alkalmából ren-
dezték gyászünnepélyt a »Kolozsvári Kos-
suth Lajos asztaltársaság« is képviselteti
magát s a szent sírja koszorút küld. Az
asztaltársaságot Turcsányi Gyula elnök képv-
viseli, ki a sírnál beszédet is mond.

— (Halkötelességek figyelmébe.)
Kolozsvár szabad királyi város katonai ügyi
előadója, Salamon Antal, városi tanácsos
most kiadott felhívásban felszólítja a Ko-
lozsvárt tartózkodók s az 1882., 1881. és
1880. években született idegen illetőségű
állítványosokat, akik Kolozsvárt való álli-
tásukat kérték, hogy személyazonosságuk
megállapítása végett elfogadható és az ál-
tala vagy pedig e teendő végzésével meg-
bizott Bérés János városi hivatalnok előtt
ismeretes kék tanuval együtt ez év március
17-én d. e. 8 óráig délután 6 óráig a hi-
vatalos órák alatt a katonai ügyosztályban
(Mátyás király-tér 2. sz. a. emelet 4. sz.
ajtó) pontosan jelenjenek meg. Megjegye-
zik, hogy az egyetemi hallgatók személy-
azonosságukat az arcképes lecke-könyvvel
igazolhatják.

— (Kolozsvár város közigazga-
tási bizottsága.) A város közigazgatási
bizottsága tegnap tartotta meg rendes havi
ülését, melyen a februárius havi szokásos
jelentések terjesztettek elő.

— (Részleges népszámlálás.) Mint
már megírtuk, a kormány felvette pro-
gramjába az országgyűlési képviselő vá-
lasztói jog reformálását s ennek keresztül-
vitele végett elrendelte, hogy a 20 évnél
idősebb magyar honos férfiak összeírassá-
nak. Az összeírást városunkban ma délután
kezdik meg a megbízott összeírók, kik mun-
kátaikat házról-házra járva teljesítik s
mindenkit saját lakásán kötelesek összeírni.
Figyelemztetik a közönséget, hogy az ösz-
seírás alapját képező statisztikai lapon
foglalt kérdőpontok és rovatok kitöltéséhez
szükséges adatokat az összeírók felszólítá-
sára mindenki szolgáltatni köteles és az, a
ki tudja hamis, vagy valótlan adatokat val-
la, vagy az adatszolgáltatást megtagadja
kínáztat követel és 100 koronájig terjedő
büntetéssel büntetettetik. (1897.
XXXV. t. c.)

— (Tűzvétség.) Száregbergy község-
ben, Kis Kápus mellett, a napokban nagy
tűz volt. Négy lakóház s több melléképület
esett a tűz áldozatul. A kar jelentékeny,
de nagyobb részben megterült, mert a le-
égett épületek biztosítva voltak.

— (A dohánygyári dalkör dal-
estélye.) A kolozsvári m. kir. dohánygyári
dalkör szegény munkások gyermekeinek fel-
ruházására március 19-én a Vigadó ösz-
szes termeiben táncszállal egybekötött dalestélyt
rendez.

— (Vadász szezon.) Az utcán locs-
pocs, a gavallérok galuccni huznak s pis-
tolgva lesik az eget, mikor derül már
s mikor kacag le rájuk újra a nap.

— Mindenesetre annyi tény, hogy a tél
elmúlását meg lehet állapítani s ez a
szezon nagy szó azokra, a kik nem galuc-
niban, hanem térdig érő csizmában járják,
nem a korzót, hanem a szabad mezőt, az
erdőt a hegyet; a kik puskával vállukon
barangolják be a vidéket, élvezvén a vadá-
szat nemes és férfias mulatságát. A távolról
eljöttek már a vándormadarak s fölötté
nagy számmal jelentkeznek a mezei pacsi-
ták és örvös-galambok, melyek előhírnökei
a vadászok izes zsákmánycsemegyének, a
szalonkákuk. Ők közlik velünk, hogy rövi-
desen már határozottan itt teremnek a sza-
lonkák és ekkor aztán esti kirándulásokra
mennek a vadászok. Puszták a vállra, csiz-
mát a lábra, bort a kulacsba, kedvet és
derős újságot a szívébe: ennyi felszereléssel
indulnak neki a biztató szalonkalesnek....

— (Takarékpénztári közgyűlés
Tordán.) A Torda-Aranyos vármegyei tak-
arékpénztár részvénytársaság a részvénye-
sek nagy érdeklődése mellett tartotta meg
legutóbb XII. évi rendes közgyűlést. A vá-
rosi és vidéki részvényesek közül mintegy
harmincketten voltak jelen a közgyűlésen,

melyen gróf Bethlen Géza főispán elnö-
költ, ki megható szavakban emlékezett meg
a nemrég elhunyt Vellits Ödön vezérigaz-
gató érdemeiről. A közgyűlés az intézet volt
vezetőjének emlékét jegyzőkönyvileg meg-
örököltette. Az elnök indítványára jegyző-
könyvbe iktatták Sándor Jánosnak, az inté-
zet egyik alapítójának, a takarékpénztár
felvirágzását körül szerzett érdemeit is,
miután államtitkárrá történt kinevezetése
folytán, az intézetnél elejétől fogva viselt
igazgatósági tagságáról lemondott. A közgyű-
lés az előterjesztett zárszámadásokat jóvá-
hagyta és az igazgatóság javaslatait válto-
zatlanul elfogadta. — Végül a tárgysorozat
utolsó pontja értelmében az igazgatósági és
felügyelő-bizottsági tagokat választották meg.
Uj igazgatósági tagok lettek: dr. Wolff Gyula
és Sándor Kálmán (Marosvásárhely). Uj fel-
ügyelő-bizottsági tag lett: Simon David. —
A közgyűlést követő igazgatósági ülésen
megalakult az uj igazgatóság; elnökké ismét
gróf Bethlen Géza főispánt, elnökhelyet-
tesé dr. Betegh Miklóst választották meg
közfelkeltással. Ezek után betöltötték a
megüresedett vezérigazgatói állást, megvá-
lasztván erre Scharl Vilmost, az intézet-
nek eddigi főkönyvelőjét.

— (Iparos segédek tanfolyama.)
A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara
kezdemenyvezése, illetőleg a kereskedelem-
ügyi m. kir. miniszter támogatása s a ko-
lozsvári iparos tanácsköltség igazgatóságának
ellenőrző felügyelete mellett — a városi
polgári finis-kola helyiségében — mult év
október 15-ike óta, iparossegédek általános
irányú továbbképzése céljából tartott 5 hó-
napos tanfolyam e hó 11-én pénteken este
ért véget a hallgatókkal tartott bezáró vizs-
gálattal. A tanfolyam 95 hallgatóval kezdő-
dött, de ez a szám a tanfolyam végére je-
lentékenyen megapadt. A mindvégig kitar-
tot hallgatók (közülük néhány lelkes ifju
iparos mester is) a vizsgálaton igen érte-
lmes és szabatos feleleteket adtak az ipari
számvetésből és üzleti levelezésből (tanította
Vass D. polg. isk. tanár heti 2 óráig), továbbá
a könyvvizetésből (tanította Reich Ernő a
kolozsvári takarékpénztár és hitelbank tiszt-
viselője heti 2 óráig, este. A hallgatók ré-
szére a tanfolyam teljesen díjmentes volt,
amennyiben a költségek és tanzerek a ke-
reskedelmi minisztérium tárcáját terhelte. A
vizsgálat végén dr. Széchy Ákos polgári és
iparos tanácsköltség igazgató intézett a hal-
gatókhoz lelkes, buzdító beszédet, figyel-
meztetvén őket szerzett ismereteik okos
felhasználására és azok gyarapítására. A
hallgatók nevében Nulinek Viktor cipész-
mester mondott szép szavakban köszönetet
a tanfolyam létesítéséért s annak gondos
vezetéséért. A kereskedelmi és iparkamara
részéről a vizsgálaton Gáman József dr. h.
titkár jelent meg.

— (Szabó szabászati tanfolyam
Besztercén.) A kereskedelmi miniszter
besztercei szabók részére szabászati tanfo-
lyamot engedélyezett s vezetésével megbízta
Beleszlin Athanász vándortanút. Alkalmas
rajzteremről a város tanácsa gondoskodik,
a mennyiben használatra élkeré az evang.
gymnásium helyiségét. A tanfolyam 3 héttel
tart, részt vesz benne 13 szabómester és 8
segéd. A megnyitás ünnepélyesen történt
március 10-én, a városi tanács részéről
megjelent Saucher Károly városi tanácsos,
iparügyi előadó, az iparkamarát Keresztes
Emil és Laurentzi János kultagok és dr.
Gáman József h. titkár képviselték, kik
buzdító szavakkal üdvözölték az önképésre
törekvő iparosokat. Mindenesetre örvendés
jelenség az iparosoknak a tanulni vágyása,
de elismerés illeti a kereskedelmi kormányt
is, a mely a cipész, szabó és timár ipari
továbbképző tanfolyamokat berendezte s
az iparosokat egyetlen filér költség nélkül
hozzásegíti szakismereteik kiegészítéséhez.

— (Rejtélyes haláleset.) Bonchidai
tudósítónk szenzációs és rejtélyes haláleset-
ről értesít lapunkat. Az ottani vásártérén,
a tegnapi nagyvásár alkalmával holtan
fekve lettek meg Losonczy Ferenc Bonchi-
dai földmívelő. A halott hal halántékán
látható ütés bottal történt lesújtásnak a
jele s kétségteletlenül a mellett bizonyít,
hogy a szerencsétlen földműves bűntény áldozata
lett. A holttestet egyelőre grizet alá vették.
A boncolás legközelebb megtörténik s egy-
üttal a legszigorúbb vizsgálatot is megin-
dítják a homályos gyilkossági ügy felderi-
tése végett.

— (Bárony István új könyve.)
»A napjaink férfi és más elbeszélések.« (A
Pallas kiadása; ára 3 korona.) Bárony István
kiválóságának kérdésében a közönség és az iro-
dalom — föllépésének újszólóval első pillá-
nata óta — egy. Nehéz volna ma már — oly
nagy és munkás írói pályá után, mint az övé
— kikutatni: vajon írói tehetségének, művészi
egyniségének egy bizonyos színe, avagy éppen
sokoldalúsága? hitvallásának becsületessége és
őszintesége, avagy nemes idealizmusa és a
szépnek áhítatos tisztelete? tiszta becsjárása és
lankadatlan szorgalma, avagy a tömeg észre-
nének, hangulatának gyors és kellő időben való
felismerése és kielégítése esetleg más kvalifi-
kai szerzett-e meg neki a jól megérdemelt
népszerűséget? — annyi bizonyos, hogy na-
gyobb és szebb, hitebb, állandóbb és hálásabb
közönsége alig van ma magyar íróknak, mint
neki. Mégis, ha átgondoljuk írói pályájának
étape-jait s már mennyire kitapogatható, meg-
hallgatjuk az ugynevezett közvélemény ütér-
nek lüktetését, az az észünk támad, hogy a
Bárony István közönsége megérezte a mi írói
sorai között azt a vérből artistát, akit
nem foglalkoztat, hanem a benne élő eleven
hit avatott a művészi szép kultuszának pap-
jára. Erre vall az is, hogy Bárony: a termé-
szetmódó, a költő határozottan mélyebben véste
be magát a szívünkbe, mint Bárony: a re-
gényíró, az elbeszélő, aki pedig az érték dol-
gában mivel sem áll a lyrikus Bárony mögött.
Hogy ez mennyire igaz, azt tán éppen legjobban
kötele — »A napjaink férfi és más elbeszé-
lések« — igazolja legfőképpen. Az elbeszélő

Bárony Istvánnak minden elsőrendű tulajdon-
sága feltalálható ezekben a novellákban: a ritka
jellemző erő; az érdekes alakok frappáns beál-
lítása; a mesészöveg öltetése és biztonságja;
a párbeszédek eleveensége és elméssége; a le-
írások csillogó, buja színei — ami az
egésznek egységes alaphangot és egyuttal
maradandó értéket ad — az író világnézetének
az az emelkedett nemessége, mely Bárony
minden írását jellemzi. Azt már említeni
is felesleges, hogy a népszerű író izzó fajsze-
rete és választékos magyarsága ebben a kö-
tetben is a régi művészettel érvényesül. Tizen-
öt novella van a kiállításában is már monu-
mentális kötetben, közte olyan chef d'oeuvre-ök,
mint a cimnovella, vagy a »Lélekvesztés«,
»Héjják a galamb körül«, »Amit az irás mond«
s a »Szegény szerelmes asszony.« A szép-próza
minden barátja nagy és tiszta élvezettel lesz
gazdagabb, ha elolvassa e gyönyörű könyvet,
mely a kiadónál (Pallas irod. és nyomd. Rész-
Társ. Budapest, V., Honvéd utca 10.), de min-
den könyvtárnál is kapható.

»Gazdák, ha nagy terméshez akar-
nak jutni, Mauthner-féle masvakat vessenek. Idei
árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, Mauthner Ödön
cs. és kir. udvari magyarságkudós Budapest, Rotten-
hiller-utca 33., mindenkinek ingyen megküldi. A ki-
tűnően tisztított, legnagyobb csiráképességgel bíró,
fajtiszta magvak árát alacsonyok. Különösen fel-
említették az impregnált takarmányreparagvak és a
legnemesebb gabnafélék dús választékát. 3124 14-20

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, kedden márc. 15-én:

Ocskay brigadéros.

Történeli színmű 4 felvonásban.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Kolozsvár, szerdán márc. 16-án:

Hoffmann meséi.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Kedden: Ocskay brigadéros. (b. 156 sz.)
Szerdán: Hoffmann meséi. Krausz A.
m. v. (b. 157 sz.)
Csütörtökön: Frou-frou T. Halmi M.
m. v. (b. 158 sz.)

*Faust. Színházunk vendége, Krausz
Adél urölgy, Margaretha szerepét választ-
totta vendégszerelésre újabb sorozatának
tegnap első estjére. Ennek konstataálásával
megmondunk már azt is, hogy itt Kolozs-
vártól meglehetősen sokat játszott szerepet
szemelt ki a vendégművész. Olyan sze-
repet, melynek legutóbbi előadására is már
csak Vasquezóné Molina Itália grófnő neve
tudta megjelölni a színházat. S minthogy ez
a legutóbbi előadás csak a mul. hónapban
volt, könnyű két következtetést leszűrünk.
Elsőször is, hogy tegnapra már a bérlelt-
községben kívül más alig volt kíváncsi, a
sokszor hallott szépségesen szép dallamokra;
— másodsor, a mi szintén természetesen,
hogy egy a fenti körülmény miatt önként
kinálkozó összehasonlításra merészlekedik
a néző.

Itten aztán nem veheti rossz néven
Krausz Adél urölgy, ha a csak imént
annyi káprázatos művészettel kielégített
követelményeinket nem láttuk ezuttal oly
tökéletesen kápráztatni szereplésével. Hang-
jának csengő, bár nem minden rétegeiben
egyformán biztos és zavartalan anyagát
szívesen konstatajuk s úgy láttuk, hogy
nem egy énekszám a közönségnél is meleg
elismérésre talál. Mindenesetre kifogásol-
nunk kell azonban játékelői hiányosságait, a
régies operaiskólak hagyományából származó
ősi gesztusokat, az egybékélt kedves
és meggyőző arenak göröcs elváltozását
éneklése alatt, a mi ilyenkor illuziókat
tép széjjel a publikum szívében. Újlag is
hangsúlyozzuk azonban, hogy a kifogások
ép e szerepben maguktól kinálkoztak az
összehasonlítás nyomán. Holnap, szerdán a
Hoffmann meséiben lép föl a művész a
reméljük, hogy ekkor a dicsőre jelzők les-
nek majd tulsúlyban referádánk során.

Krausz Adél mellett Hunfi és La-
diszlait tapsolták több sikerült énekszámuk-
ért. Tetszett Fehér Olga is, ki a diák
szerepében bátran és szépen, noha nem
elég meleg érzéssel énekel.

(b.)

*Március idusa a színházban.
A kolozsvári nemzeti színház Herczeg
Ferenc Ocskay brigadérosával ünnepli meg a magyar szabadság hajnal-
hasadásának ünnepét. Az előadás főszere-
plői Szakács Andor és Tóvölgyi
Margit lesznek s a nézőközönség sorában
ott fogjuk látni a nagy idők élő tanuit, a
kolozsvári agg honvédeket.

Táviratok

Az Uj párt képviselői.

Budapest, márc. 14.

A képviselőház folyosóján híro terjedt,
hogy Hock János, Eötvös Károly, Lengyel
Zoltán és Györfi Gula az Uj pártba lép-
nek be.

Az orosz — japán háború.

— Legújabb hírek. —

Budapest, március 14.

Londonból jelentik. Port-Arthur ostro-
mánál a japán ágyú egy nagy banképkülső-
t és egy kaszárnyát elpusztítottak. Port-

Arthur lakossága elmenekült, mert most
már az összes erődtések is szétrombolták
a japánok.

Berlinből jelentik: Az orosz hadsereg
mindenben nagy hiányt szenved. A vasuti
kocsik föltétlenül és nincs elég élelmiszerük
sem, úgy hogy a hol a vonat legalább egy
óra hosszáig vesztegel, ott az orosz csapa-
tok valóságos fosztogatást visznek véghez a
piacokon és az élelmiszer kereskedésekben.

Münnich Aurél állam- titkársága.

Budapest, márc. 14.

A hivatalos lap egyik legközelebbi
száma közli már Gromon Dezső honvédelmi
államtitkár fölmontását és Münnich Aurél
kinevezetését honvédelmi államtitkárnak.

Rablóvilág Hajdumegyében.

Budapest, márc. 14.

Hosszabb idő óta egy 37 tagból álló
cigány karaván garázdálkodott Hajdume-
gyében kifosztva több vásáros kereskedőt az
országúton. A hajdu-böszörményi csendőr-
ség végre elfogta az egész bandát és zár
alá tette őket. A banda tagjai 12 férfi és 25
nőből állott. Némelyik férfinak 4 felesége is
van. A lopott holmik két szekérre valótl
tesznek ki.

Vitriol dráma.

Hajdu-Böszörmény, márc. 14.

Csibise Sándor földmívelő legényt
a kedvese — mert elhagyta — vitriollal le-
öntötte, úgy hogy a legény súlyos égési se-
beket szenvedett és valószínű, hogy a sze-
meit elveszti.

REGÉNY.

Utazás a hatodik földrészen.

Írta: Koréh Endre (23)

A zelménekből álló csapat meg is
indult s úgy nyargalt, mintha lovasság lett
volna. Epen előttük valami jámbor zelo-
mén bugoságból való a fegyverét, csakó-
ját is elhajlítta, hogy így a tehetőt meg-
szabaduljon s annál vigyabban futhasson. A
többi követte a jó példát. Mire a futókat
megállította, ötvennek is alig volt valami
felszerelés.

A tábornok lángvörös lett a méreg-
től. Alig tudta türtöztetni magát a horeg
előtt. Szégyelte a dolgot szörnyen. Azon-
nal ki is adta a parancsot, hogy a vezető
tisztelet el kell távolítani, el van csapva.

— Fenség, megöl a szégyen, hogy
ilyen figyelemtelenséget látott. Jaj nekem!

— De nyugodjék meg kedves tábor-
nok. Nem igazi háborúban történt.
— De mikor én csak azt parancsol-
tam, hogy fussanak, azt pedig még nem,
hogy a fegyvereket is dobják el! Csak
futást rendeltet s nem halál futást, mikor
a parancs értelmében a fegyvereket is el
kell hajgálni! Ezt meg ezután akartam be-
mutatni s így elébe vágtak gyönyörű ter-
vennek!

Lassanként aztán lecsillapodott a fel-
dühödött vezér s el is feledte az egész
dolgát.

A csatározás megkezdődött. A küzdő
felek közelkedtek egymáshoz. Fűsikeltő zaj
támadt. Jeladások, vezényszavak, kürtiadás,
lódobogás bántó hangzavarba vegyültek ösz-
sze. S most újabb baj történt. A mint az
egyik csapatot a másik el vezényelték,
hogy ott hosszú vonalban fejlődjen, az a
csapat, mely hátul került s lödözött, nem
vette figyelembe, hogy saját bajtársai kerül-
nek fegyverei elé s a lövdözést folytatta.

Haz

Kolozsári állattenyésztési kerületi m. kir. felügyelőség.

445. szám.
1904.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A Nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. Miniszter ur 29293. számú rendelete alapján a marosludasi kincstári birtokon felállított 38 darab, az alsódetrehi kincstári birtokon felállított 18 darab és a fehéregyházi kincstári birtokon felállított 10 darab hizott ökor és az utóbbi birtokról 1 darab hizott bival folyó hó 22-én délelőtt 9¹/₂ órákor a marosludasi kincstári birtokkezelőség hivatalos helyiségében megtartandó zárt írásbeli versenyárgyaláson el fog adni.

Felhívtnak ennelfogva mindazok, kik a fenti eladó állatokat megvásárolni óhajtnak, hogy 1 koronás bélyeggel és az ajánlati ár 10%-ának megfelelő bantapénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat a jelzett határidőig annál is inkább nyújtsák be a marosludasi kincstári birtokkezelőséghez, mert később beérkező ajánlatok figyelembe vételét nem fogadják.

A megajánlott ár kilogrammonként számokkal és betűkkel is kiírandó, annak figyelembe vételével, hogy a marosludasi és detrehi állatok Marosludason a kincstári majorban 12 órai, a fehéregyháziak pedig 6 órai koplalás után — azonban Segesvárig lábón hajtva — méretnek le és az így talált súly után százalék levonás nélkül fog az eladási ár kiszámíthatni.

Az ajánlatok el vagy el nem fogadása felett a m. kir. Földmívelésügyi Miniszter ur dönt és azon ajánlattevő, kinek ajánlata elfogadatik, köteles a kiszámított vételár után járó III. fokozat szerinti bélyeget a kiállítandó ellennyugtán a sajátjából fedezni.

A részletes eladási feltételek, a melyeknek ajánlattevők magukat alávetni tartoznak, a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők az alólírott felügyelőségénél.

Kolozsár, 1904. évi március hó 8-án.

A kolozsári
állattenyésztési kerületi m. kir.
felügyelőség.

3143 1-1

A KOLOZSVÁRI

Téglagyár részvénytársulat

felszámolás alatt

I. évi rendes közgyűlését

1904 március 23-án d. n. 5 órákor a kolozsári Takarékpénztár és Hitelbank helyiségében (Mátyás király-tér 7. szám alatt) tartja meg.

Tárgysorozat:

1. A felszámoló bizottság és felügyelő bizottság jelentése az 1903-ik évről.

2. A mérleg és a veszteség-nyereség számla megállapítása.

Ezen közgyűlésre a tisztelt részvényeseket a felszámoló bizottság oly figyelmeztetéssel hívja meg, hogy részvényeiket le nem járt szelvényeikkel együtt a közgyűlést megelőző napig (alapszabályok 8. §-a) a kolozsári takarékpénztár és hitelbank részvénytársaságnál letétbe helyezni sziveskedjenek. A mérleg és veszteség-nyereség számla, valamint a felszámoló bizottság évi jelentése a kolozsári takarékpénztár és hitelbank részvénytársaság irodai helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthető.

3087 13-+

Az igazgatóság.

Sz.: 17521/1903.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsári tkvi törvényszék mint telektörvényi hatóság közhírré teszi, hogy Coroián Gyula ügyvéd kolozsári lakos végrehajtónak Dávid Juon bruzer sólymóki lakos végrehajtást szenvedő elleni 1200 korona fölkötés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte a Kolozsár vidéki k. ir. bíróság területén levő Solyomkó községében és határára fekvő s a végrehajtási törvény 143 §. ir. törvényes vélelem szerint végrehajtást szenvedő illető következő birtokjuttalékokra és pedig:

a) A solyomkói 29. számú telekjegyzőkönyvben A. I. 1-2, 4-7, 10, 15, 16, 18, 25-26, 28-32, 34, 37-41 rend. 2-7-1, 247-2, 248, 249, 311, 314, 346, 352, 353, 354, 385, 426, 547, 579, 580, 929, 1139, 1140, 1484, 1486, 1506, 1507, 1527, 1540, 1553, 1616, 1661, 1663, 1664, 1700, 1867-3, 1971, 1991, 2131, 2219, 2263 helyrajzi száma egy telektörvényi jogszámtétel képező egész ingatlanokból a B. 20. alatti 244-1920. részbeni jutalékára.

b) A solyomkói 215. számú telekjegyzőkönyvben A. + 1 rend. 1523 helyrajzi száma és egész ingatlanokból a B. 10. alatti 244/1920 részbeni jutalékára;

c) A solyomkói 233. számú telekjegyzőkönyvben A. I. 2-5 rend. 453, 476, 1021, 1844 helyrajzi száma egy telektörvényi jogszámtétel képező egész ingatlanokból a B. 14. alatti 244/1920 részbeni jutalékára;

d) A solyomkói 291. számú telekjegyzőkönyvben A. + 1 rend. 570, 684, 747, 812, 1175, 1320, 1387, 1401, 1403, 1941 helyrajzi száma egész ingatlanokból a B. 11. alatti 244/1920 részbeni jutalékára;

e) A solyomkói 242. számú telekjegyzőkönyvben A. + 1. rend. 321 helyrajzi száma egész ingatlanokból a B. 13 alatti 244/1920 részbeni jutalékára elrendeltetik, azon megjegyzéssel, hogy a solyomkói határ tagosítván s a tagosítási munkálatok telektörvényi átalakítás véget már áttétetvén, árverési vonókra a fennidezett tagosítás előtti birtokjuttalékok helyett kiosztott új birtok fog átadati a tulajdonos személyében történő esetleges változásokra való tekintet nélkül és hogy fennbéli birtokjuttalékok 1904. évi március hó 31 napján délelőtt 10 órákor Solyomkó központi eljárási irodájában megartandó nyilvános árverésen együttesen és összesen 605 korona becserértékben mint kiküldési áron alól is el fog adni.

Az árverési szándékozók tartoznak a birtokjuttalékok ár, becserérték 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1891. évi november hó 1-én

3333. szám alatt kelt Igazságügy miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bantapénznek a bíróságtól előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kolozsáron, 1903. évi decz. hó 19-én.

A kolozsári kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Ádám,

kir. trvszéki albiró.

A kisbirtokosok által

sajátkezelés, a legnagyobb gondnal, angolnyelven és ráfás eljárással készített, kitűnő minőségű, vagyonilag szavatolt fajtiszt, I-sörrendű, miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő

szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas

csemege és borfajta szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztításnak, a legjobb borknak és legmegbízhatóbbnak bizonyultak! — Minden hangyánhang hirdető, gyűrlag füllesztett, reklamizott, előhajtsós olást messze felmúlulnak! — Chasselas, muskotály és más legkiválóbb csemegefajták összeválogatott

I-sörrendű lugas-gyűjtemény ára:

(melyeknek megereidéseért és jóságáért felelősség vállalatik)

1. Kis összeállítás 15 drb. 5 kor.
2. Nagy összeállítás 30 drb. 10 kor.

a) Borfajok: b) Csemegefajok:

Amerikai ripária portális alapján
oltott gyökere, fűs és szőlő-
vanyok ára tavaszi szállításhoz:
Ezer drb. 200 k.
Száz drb. 22 k.
Tíz drb. 2 k 50 f.

Árak tavaszi szállításhoz

értendő:

Hazai szőlőfajok! Filloxeramentes!

3002 55-*

Szőlőkirály. (Delaware.)

A költött talajon egyedül használható olyan rendkívül korai directermő, melynek 25-26%-os cukor és szokatlanul nagy szeszartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másfajához és a madarhoz. Silányabb kerti vagy homoki bork feljavítására. Gyengébb évbeli termések háziasítására nem lehet eléggé ajánlani. A Delaware francia szőlőtől 17 évvel ezeltől közvetlenül az érmelére portált ezen perenosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort s méltán nevezhetjük a borok királyának. A jövő szőlőszet kincse. Mindenütt megterm, úgy a homokon, mint a költött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban. Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól megfordított rendkívül (tartós szivós zöldhajtása 1-20 hideget is kibíró) korán erő csemegefaj, felhozott előnyeinek fogva megérdemli hogy kertjeinkben, barázdákban, keletések és házaik falá mellett s minden egyéb nem használható helyeken mint szőlő-lugas tenyésztessék!

100 daraból álló lugas-gyűjtemény oszmozolva

és postán feladva csak 10 korona.

Borkirály! Mintabör 2 korona. (Delaware!)

Ripária portális telepek! • Nagymennyiségű ripária eladás!

Tisztán kezelt valódi érmelékli fajborok!

Palackokban, úgy mint hordókban, kicsinyben és nagyban a legújantóssabban beszerezhető s kívánatra válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágosítást, vagy 1 korona utánvél mellett mintabört küld:

Az Érmelékli Szőlőszeti és Borászati Szakközöny

mint Országos Hirdetési Kézauz

SZÉKELY HÍD = (BIHARMEGYE).

Tégla-eladás!

1. Reményik K. ur kajántóvölgyi gőztégla és cserépgyárból
cserep-, gép- és kőztégla.

2. Friedman A. és T. urak nádastéri téglagyárból
kézi-tégla.

3. Rákóczi hegy gőztéglagyári készítményű és most
frissen (kittűnően) kiegészített

gép-tégla

a legkisebb, a legnagyobb mennyiségig

azonnali szállítással

irodánkba Honvéd-utca 3. (Telefon 430) megrendelhető.

GRÜNFELD H. JÓZSEF ÉS FIA

fakereskedő és bútorgyáros.

Aszfalt és elszigetelő lemez, a még

a készlet tart, olcsón elárusítatik.

HOGY EGÉSZSÉGÜNKET ÓVJUK, IGYUNK

K-IMPER

REPÁTI

BATHORI-FORRÁS

ÉGVÉNYES

GYÖGY-SÁVANYÚVIZET

M. kir. Bantapénztári rendelet

1903. évi március 15.

Izléses

könyvnyomdai munkákat legolcsóbb árban készíti GOMBOS FERENC nyomdája.

Fényképezészek és Amateurok figyelmébe!

Telefonszám: 183.

Schuster Emil

Norinbergi, diszmű, játék, sport, vadászati és fényképezési kellékek áruháza Kolozsáron, Mátyás király-tér. (Gróf Rhédey-palota.)

Állványos, kézi és zseb fényképező gépek!

Minden méretű:

Nagyító készülékek!

Lencsék (objectivék)

és pillanatzárok!

Fényképező üveglemezek:

Fényképező másolópapírok:

Lumier Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa

Agfa Germania Kodak és Agfa